

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Райна Гаврилова, СУ „Св. Климент Охридски“

на дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен

„доктор“

по: област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки,

професионално направление 3.1. Социология, антропология и науки за

културата, докторска програма Социална антропология

Автор: Бистра Огнянова Драгойкова

Тема: “Младежи инфлуенсъри: биографични стратегии и практики“

Научен ръководител: проф. д-р Добринка Драгиева Парушева,

Пловдивски университет

1. Общо описание на представените материали

Със заповед № РД-22-965 от 28.04.2025 година на Ректора на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ (ПУ) съм определена за член на научното жури за осигуряване на процедура за защита на дисертационен труд на тема “Младежи инфлуенсъри: биографични стратегии и практики“ за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.1. Социология, антропология и науки за културата, докторска програма Социална антропология.

Автор на дисертационния труд е Бистра Огнянова Драгойкова – редовна докторантка към катедра „Етнология“, с научен ръководител проф. д-р Добринка Драгиева Парушева.

Представеният от Бистра Драгойкова комплект материали на хартиен носител е в съответствие с Чл.36 (1) от Правилника за развитие на академичния състав на ПУ, включва следните документи:

- молба до Ректора на ПУ за разкриване на процедурата за защита на дисертационен труд;
- автобиография в европейски формат;
- протокол от катедрения съвет за откриване на процедурата и предварително обсъждане на дисертационния труд;
- становище от научния ръководител
- дисертационен труд;
- автореферат на български и английски език;
- списък на научните публикации по темата на дисертацията;
- копия на научните публикации;
- списък на забелязани цитирания;
- декларация за оригиналност и достоверност на приложените документи;
- справка за съответствие с минималните национални изисквания.

Докторантката е приложила дисертационен труд, както и 3 публикации. Прегледът на всички предложени документи показва, че те напълно съответстват на изискванията и са по правилата на процедурата.

2. Кратки биографични данни за докторанта

Докторантката Бистра Драгойкова е завършила Философия в Софийския университет „Св. Климент Охридски“ (степен бакалавър) и е придобила магистърска степен в ПУ „Паисий Хилендарски“. От 2014 г. работи като учител по философия в средното образование; има международен опит в качеството си на координатор на международен образователен обмен (2020-2024 г.).

3. Актуалност на тематиката и целесъобразност на поставените цели и задачи

„Инфлуенсърството”, пише Бистра Драгойкова като визира онлайн инфлуенсърството, „е не просто инструмент за популяризация и маркетинг, а сложна социална практика (с. 5)“. Актуалността на изследването се засвидетелства не само от обстоятелството, че става въпрос за много ново явление, възникнало през 21 век, но и от неговия многолик и променлив характер. Независимо, че произходът му е извън българската действителност, светкавичното му глобално разпространение сочи, че сме свидетели на нов значим фактор в социалната, политическата, културната и икономическата сфери, макар че малцина, като покойния проф. Ивайло Дичев си дадоха сметка за това още преди 10 години. Проучването му е не само актуално, но спешно актуално и намирам изследователската задача на докторантката - анализ на човешката агенсу, инфлуенсърите – като добре формулирана.

4. Познаване на проблема

Изложението и приложената библиография показват отлично познаване както на терена и актьорите, така и на релевантната класическа литература и най-новите изследвания по проблемите на дигиталния свят.

5. Методика на изследването

Ключовите понятия, организираци изследването – биографична стратегия и практика – са не само работещи за постигането на целите на работата, но и основни за антропологичния подход. Докторантката представя основните методологии (Милър, Бурдийо, Гидънс, Кастелс, Ападурай и пр.) и методи, с които работи (наблюдение, интервю, дневник, дигитална етнография, авторефлексия, наративен анализ, контент анализ и др.) и оглежда в социален и теоретичен контекст използваните понятия:

както посочените две, така и други като „младежи“, дигиталност, онлайн социални мрежи и др.

6. Характеристика и оценка на дисертационния труд

Основната хипотеза на работата е, че инфлуенсърството в българската му версия е „механизъм за изграждане на разпознаваема, автентична и устойчива дигитална идентичност“; то не „изолирана комуникационна или пазарна дейност, а културна форма на биографично себепредставяне“ (с. 19). Първа и втора глава систематизират и представят характеристиките на дигиталната култура, социалните платформи и инфлуенсърството изобщо. Намирам тази част за приносна и полезна систематизация, стъпила върху глобалните тенденции и най-новите изследвания. В Трета и четвърта глава навлизаме в специфичните оригинални изследователски задачи на докторантката; тук тя обосновава своя подход: „да се представят и интерпретират аспектите, които създателите на съдържание пренасят от идентичността си върху онлайн и офлайн проектите си и тяхната личностна реализация като носители на културата на инфлуенсърството“ (с. 129). Авторката представя и анализира 8 случая, които описва плътно и през собственото си наблюдение. За всеки случай са идентифицирани конкретни стратегии, които позволяват да се направят изводите за инфлуенсърството в български контекст. Избраната методика е позволила убедително да се обоснове началната изследователска теза.

7. Приноси

Дисертацията на Бистра Драгойкова е първото изследване в България и върху български материал на нов, важен социален и културен феномен. Методологическата част е най-доброто известно ми синтетично представяне на дигиталната култура; събраният теренен материал е ценен

и поставя добра основа за бъдещи изследвания. Изводите са обосновани и предлагат важни наблюдения не само върху инфлуенсърството, но изобщо върху състоянието и особеностите на дигиталните поколения, както създатели, така и потребители на съдържание.

8. Преценка на публикациите по дисертационния труд

Публикациите по дисертацията са три на брой и са по темата на докторантурата.

9. Лично участие на докторантката

Текстът на Бистра Драгойкова разкрива дълбоко потапяне в терена, съпроводено с постоянна съзнателна и последователна рефлексия върху собствената ѝ позиция и отношения с респондентите – качества на самокритичен и етичен изследовател.

10. Автореферат

Авторефератът предава коректно съдържанието на дисертацията и може да послужи като представящ основните тези и изводи в нея.

11. Критични забележки и препоръки

Нямам критични бележки към работата, но бих искала да получа конкретен отговор дали изборът на осемте случая е случаен, random, (при все че докторантката посочва причините за този избор); възможно ли е да се добие представа колко населено е полето на инфлуенсърството и доколко случаите извяват тенденции.

12. Лични впечатления

Нямам лични впечатления от докторантката.

13. Препоръки за бъдещо използване на дисертационните приноси и резултати

Нямам.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Дисертационният труд съдържа научни резултати, които представляват авторски принос и отговарят на всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и съответния Правилник на ПУ „Паисий Хилендарски“. Докторантката Бистра Драгойкова притежава задълбочени теоретични знания и демонстрира качества и умения за самостоятелно провеждане на научно изследване.

Поради гореизложеното, убедено давам своята *положителна оценка* на изследването и *предлагам на почита-мото научно жури да присъди образователната и научна степен „доктор“ на Бистра Драгойкова.*

София, 14.06.2025

Подпис: